

KÚRIA

Bfv.I.435/2013/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év szeptember hó 10. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmények miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntetőügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szerencsi Városi Bíróság 10.B.429/2011/8. számú ítéletét, valamint a Miskolci Törvényszék 14.Bf.1242/2012/5. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szerencsi Városi Bíróság a 2012. május 30. napján kihirdetett 10.B.429/2011/8. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetésében [1978. évi IV. törvény 229. § (1) bekezdés, 230. § (1) bekezdés, (2) bekezdés II. fordulat 1. tétel]. Ezért az I. rendű terheltet, mint erőszakos többszörös visszaesőt négy év hat hónap fegyházbüntetésre és öt év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Az I. rendű terheltet 29.185.- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen az I. r. terhelt és védője által felmentés, illetve enyhítés érdekében bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék a 2012. november 5-én jogerőre emelkedett 14.Bf.1242/2012/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta: a terhére rótt cselekményt zaklatás vétségének [1978. évi IV. törvény 176/A. § (2) bekezdés a) pont] minősítette. Megállapította, hogy az I. rendű

terhelt többszörös visszaeső, és a szabadságvesztés tartamát tíz hónapra, a közügyektől eltiltást egy évre enyhítette. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság ítélete - a felülvizsgálati indítvánnyal érintett - tényállásának lényege szerint: az I. rendű és a II. rendű terhelt kapcsolatából 2011. június 27. napján közös gyermekük született. Mivel ahhoz, hogy az anyasági támogatást fel tudják venni a terhes-gondozási tanácsadáson való, legalább négy alkalomról szóló orvosi igazolásra volt szükségük, ezért 2011. július 18. napján 9 óra körüli időben az I. és a II. rendű terheltek megjelentek a védőnői szolgálat tanácsadásán azzal a kéréssel, hogy a védőnő, sértett állíttasson ki számukra egy új igazolást.

A védőnő - miután a korábbi igazolás valódiságát leellenőrizte - megtagadta a kérés teljesítését, illetve a háziorvos által - a megjelenések valós számát számmal és betűvel is tartalmazó - újabb igazolást bocsátott ki. Ezt az okiratot átadta a terhelteknek azzal, hogy azon ne eszközöljenek semmilyen átjavítást.

Az I. r. terhelt ekkor dühében, azért mert a megigényelni próbált támogatás összegéhez ilyen módon nem jutottak hozzá - durva szavakkal illetve, szidalmazni és fenyegetni kezdte a védőnőt: „Ne merjél a házunk közelébe jönni, mert megszurkállak, és ne is gyere a gyermekemhez, te bűdös kurva! Mindjárt megütlek te kis hülye, nekem te ne pofázzál! Ha még egyszer odajössz hozzánk, megverlek! Szopd le a faszomat!”

Az I. r. terhelt szidalmazását és fenyegetését a rendelőből az asszisztens is hallotta. Végül a terheltek távoztak a helyszínről. A védőnő a vádlottak gyermekét csak ezt követően két-három hét elteltével kereste fel, amikor tudomást szerzett arról, hogy az I. r. terhelt börtönbüntetését tölti.

Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a sértett, mint védőnő közfeladatot ellátó személy, aki a zaklatás vétsége miatt joghatályos magánindítványt terjesztett elő.

A másodfokú bíróság - azonos tényállás mellett - ettől eltérő jogi álláspontot fejtett ki. Az I. rendű terhelt által megvalósított cselekmény (fenyegetés során) a védőnő semmilyen közfeladatot nem látott el, pusztán az orvos által hatósági jogkörben kiállított orvosi igazolást adta át a terheltnak és élettársának. Mindemellett a fenyegetés nem tekinthető közvetlennek, hiszen az a távoli jövőre vonatkozott, amennyiben a házuk közelébe megy, akkor fogja megverni, illetve megszurkálni (másodfokú ítélet 4. oldal negyedik és ötödik bekezdés). Ezért tényállási elemek hiányában a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette nem állapítható meg.

Az I. rendű terheltnak felrótt bűncselekmény eltérő jogi

minősítését indokolva rámutatott arra, hogy az I. rendű terheltnek a sértettben komoly félelem keltésére alkalmas módon személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetésével való megfenyegetése zaklatás vétségét [1978. évi IV. törvény 176/A. § (2) bekezdés a) pontja] valósította meg.

A Miskolci Törvényszék 14.Bf.1242/2012/5. számú ítélete ellen a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség - a törvényes határidőn belül, 2013. március 1-jén - Bf.136/2013. számon nyújtott be felülvizsgálati indítványt az I. rendű terhelt terhére a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában írt okból. Álláspontja szerint az I. rendű terhelt cselekményének törvénysértő minősítése (közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette helyett zaklatás vétsége) törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte. Ezért a megtámadott határozat megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.612/2013. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a felülvizsgálati indítványt, az abban kifejtettekkel egyetértve fenntartotta. Indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében változtassa meg, az I. rendű terheltnek felrótt cselekményt minősítse közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntettének. Ezért az I. rendű terheltet, mint erőszakos többszörös visszaesőt a középértéket meghaladó tartamú fegyházbüntetésre és közügyektől eltiltásra ítélje.

A védő a nyilvános ülésen a felülvizsgálati indítványt vitatta és a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria a törvényszék ítéletét a felülvizsgálati indítványban megjelölt okból, Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja és a Be. 423. § (5) bekezdésére figyelemmel a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írtak szerint vizsgálta felül. Hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértést [Be. 373. § (1) bekezdés I. b.) és I. c) pontja, valamint II-IV. pontjai] nem észlelt.

Az indítványt az alábbiak szerint találta alaptalannak.

A Be. 423. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás a felülvizsgálati indítványban nem támadható.

Közfeladatot ellátó személy az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetben az egészségügyi dolgozó, valamint az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy [1978. évi IV. törvény 137. § 2. f) pontja].

Az egészségügyi dolgozó egészségügyi szolgáltatás nyújtásával

összefüggő tevékenysége során a betegellátással és a betegirányítással közvetlenül összefüggő feladatai tekintetében közfeladatot ellátó személynek minősül [1997. évi CLIV. törvény 139. §]. Ugyanakkor a terhesgondozás szabályait rögzítő 33/1992. (XII.23.) NM rendelet 2. § és 3. § értelmében a terhesgondozás komplex egészségügyi szolgáltatása keretében a szülész-nőgyógyász szakorvos, a háziorvos, a védőnő és a gyermeket váró nő együttműködését kívánják meg, amelynek keretében a védőnői szolgálat vezeti a nyilvántartást, a vizsgálati eredményeket, többek között kiállítja és kiadja a terhesgondozási könyvet, stb.

Ebből következően - miként arra az ügyészség a felülvizsgálati indítványban helytállóan utalt - az irányadó tényállás szerint a terhesgondozáson való jelenlétet igazoló dokumentum újbóli kiállítása érdekében az egészségügyi intézmény rendelőjében felkeresett, a háziorvossal együttműködő védőnő - szemben a törvényszék megállapításával - közfeladatot ellátó személy.

Az 1978. évi IV. törvény 229. § (1) bekezdésébe ütköző hivatalos személy elleni erőszak büntetettét az követi el, aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza. Eszerint büntetendő aki a 229. §-ban meghatározott cselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el [1978. évi IV. törvény 230. § (1) bekezdés].

Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt - a neki nem megfelelő módon kiállított terhesgondozásról szóló irat átvételét követően - a sértettel szemben erőszakos magatartást nem tanúsított, csupán a védőnőt félelemkeltés céljával szóban fenyegette és szidalmazta. Ugyanakkor ezek a fenyegetések a közfeladatot ellátó személyt - figyelemmel arra is, hogy a kért igazolás átadását követően további jogszerű eljárásra az adott helyen és időben már nem volt szükség - nem akadályozta, intézkedésre nem kényszerítette, és sem az eljárása alatt, sem emiatt nem bántalmazta.

Az I. rendű terhelt dühében illetve durva szavakkal a sértettet, fenyegetése (ne merjél a házunk közelébe jönni, mert megszurkállak, és ne is gyere a gyermekemhez..., ha még egyszer odajössz hozzánk, megverlek) a sértett megfélemlítését célozták.

Az 1978. évi IV. törvény 2010. évi CLXI. törvény 12. § (1) bekezdésével módosított és 2011. január 1. napjától hatályos 176/A. § (2) bekezdés a) pontja szerint aki félelemkeltés céljából mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével fenyeget a zaklatás vétségét követi el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ebből következően – bár a törvényszék anyagi jogszabályt sértett, amikor a sértettet nem tekintette közfeladatot ellátó személynek – az I. rendű terhelt cselekményét az anyagi jogszabályok megsértése nélkül, törvényesen minősítette zaklatás vétségének.

Az erőszakos többszörös visszaesői minőséget meghatározó, 1978. évi IV. törvény 137. § 17. pontja alkalmazását megalapozó személy elleni erőszakos bűncselekmény törvényi felsorolásában a zaklatás vétsége nem szerepel, ezért az I. rendű terhelt, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetése kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el – többszörös visszaeső.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a kiszabott büntetés felülvizsgálatának akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. Anyagi jogszabálysértés hiányában a büntetés kiszabás önmagában nem képezheti felülvizsgálat tárgyát.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta és a Miskolci Törvényszék ítéletét a Be. 426. § alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Észlelte ugyanakkor, hogy a jogerős ítélet rendelkező részében nem, csupán az indokolásban jelölte meg a bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát [43. § (1) bekezdés b) pontja]. Ezért felhívja, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának utólagos megállapítása iránti különleges eljárást (Be. 556. §) folytassa le.

A Be. 3. §-ának (4) bekezdése a Kúria határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárja, felülvizsgálatnak a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja alapján nincs helye. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. szeptember 10.

Dr. Csere Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s. k. előadó bíró, Dr. Soós László s. k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő

